

Direktiv för uppdragsgrupp:

Översyn av arbetet i AIK, Amnestys Internationella Kommitté

Från: Anna Nilsson

Till: Styrelsen

Bakgrund

AIK, Amnestys Internationella Kommitté, tillsattes i september 2002. Kommittén skulle fungera som en remissinstans för internationella frågor, följa arbetet i de internationella permanenta kommittéerna, samt tillsammans med ICM-delegationen arbeta med förberedelser och uppföljning av ICM.

AIK har sedan dess kommit att spela en mycket viktig roll för styrelsens arbete, genom att bidra med spetskompetens och ge ovärderlig avlastning vad gäller den svenska sektionens internationella arbete.

I samband med beslutet om att tillsätta AIK beslutades att en utvärdering skulle genomföras samtidigt som man utvärderade den nya beredningsorganisationen med uppdragsgrupper. En utvärdering genomfördes och presenterades för styrelsen i juni 2005. De slutsatser som drogs var att AIK hade genomfört sitt arbete med gott resultat, att AIK fungerade som ett utskott och att kommittén bestod av alltför få personer. Till dags dato har ingen mer genomgripande utvärdering av AIK gjorts.

Flera av riktlinjerna i de ursprungliga direktiven avviker från den praxis som har skapats, exempelvis gällande sammansättningen av medlemmar. Det är därför lämpligt att genomföra en mer omfattande utvärdering av AIK och se över direktiven.

Syfte och uppdragsformulering

Att utvärdera hur AIK har fungerat sedan 2002, och vilken roll AIK bör ha i framtiden. Aspekter som bör beaktas är relationen till styrelsen, gruppens sammansättning, roll och status, samt hur det internationella arbetet görs synligt för medlemskåren. Andra relevanta aspekter är arbetsfördelningen och förmågan till framtida kontinuitet. Utvärderingen ska resultera i ett förslag om förändrade direktiv och eventuellt övriga rekommendationer till styrelsen. Uppdragsgruppen bör fokusera på hur AIK:s primära syfte, det vill säga att avlasta och stödja styrelsen i sektionens internationella arbete, bäst uppnås.

Metoder

Uppdragsgruppen bör intervjua nuvarande och tidigare ledamöter i AIK, liksom styrelseledamöter.

Tidsram

Uppdragsgruppen bör om möjligt tillsättas före maj månads utgång så att utvärderingen är klar till styrelsens decembermöte.

Budget

Normala mötes- och resekostnader.

Uppdragsgruppens sammansättning

Uppdragsgruppen bör bestå av 2-3 personer.

Kontaktperson i styrelsen

Till kontaktperson i styrelsen föreslås Anna Nilsson.

Bilagor

- 1) Direktiv för AIK från september 2002
- 2) Utvärdering av beredningsorganisationen från juni 2005.

Bilaga 1

Förslag till internationell kommitté – Amnesty Internationella Kommitté (AIK)

Till: Styrelsen

Från: Hanna Roberts

Datum: 13 september 2002

Förslag till internationell kommitté – Amnesty Internationella Kommitté (AIK)

Bakgrund

På styrelsemötet i juni 2002 beslutades att "tillsätta en permanent internationell kommitté och uppdra åt Hanna Roberts och Carl Söderbergh att till septembermötet ta fram uppdrag, direktiv, sammansättning och organisationsform för kommittén."

I underlaget till styrelsemötet sades att "...utöver den särskilda gruppen för flyktingarbete föreslås styrelsen att årligen tillsätta en internationell kommitté, vars uppgift är att följa den internationella rörelsens arbete. Kommittén ska fungera som remissinstans för internationella frågor, följa arbetet i de internationella permanenta kommittéerna, samt tillsammans med ICM-delegationen arbeta med förberedelser och uppföljning av ICM."

Uppdrag

Huvudsyftet med en internationell kommitté är att samla beredningen av internationella enkäter och frågor inom svenska sektionen samt att bidra med förberedelser och uppföljning av ICM-arbetet. Detta sker bland annat genom att det internationella utskottet fungerar som en förberedande ICM-instans. Kommittén får också i uppdrag att förslå styrelsen sammansättning av den delegation som skall åka på de internationella rådsmötena. Kommittén har även att föreslå strategier för hur svenska sektionen följer upp de beslut som fattas på de internationella rådsmötena. Andra frågor som kommittén skall bevaka och arbeta med är EU-föreningen samt de utskott och ad hoc-kommittéer som tillsätts inom den internationella rörelsen.

Organisationsform och sammansättning

Amnestys internationella kommitté har en kärngrupp, som består av två Amnesty-medlemmar utanför styrelsen (varav en är sammankallande) samt generalsekreteraren och styrelsens ordförande. Till kärngruppen knyts ett nätverk av medlemmar med internationell erfarenhet eller med olika specialintressen inom sektionen. Kärngruppen ansvarar för att tillsätta lämpliga konstellationer och tillfälliga arbetsgrupper inom nätverkets medlemmar för att besvara enkäter, utreda eller följa frågor. Kärngruppen har också nära kontakt med sektionens specialgrupper då frågorna sammanfaller. Till stöd har kommittén en kontaktperson på sekretariatet.

Förslag till beslut

att tillsätta "Amnestys internationella kommitté" med huvudsyfte att bereda internationella frågor och ICM-arbetet, samt
att utse Stefan Johansson som sammankallande i kommittén.

Bilaga 2

Utvärdering av beredningsorganisationen

Till: Styrelsen

Från: Åsa Fahlbeck och Christian Gräslund

Datum: 29 maj 2005

Rapport från uppdragsgruppen för utvärdering av beredningsorganisationen (1 bilaga)

Inledning

Denna utvärdering rapporterades preliminärt till styrelsemötet i maj. Detta är vår slutliga rapport inför styrelsemötet i juni.

Direktiv

För utredningsuppdraget finns tydliga direktiv daterade 30 juni 2004.

Arbetsätt

I direktiven föreslås ett antal frågor som bör besvaras. Vi har därför per telefon intervjuat så många deltagare i olika uppdragsgrupper vi kunnat få tag på. Alla har inte varit anträffbara. Vi har också kontaktat styrelseledamöter som varit knutna till beredningsgrupper. Dessutom har vi talat med Mats Engman och Dan Grundin på sekretariatet. Vår slutrapport omfattar för det första en sammanställning av intervju svaren på frågorna. Avslutningsvis pekar vi på några slutsatser vi tycker oss kunna dra. Vi ger inga förslag till beslut, utan vi tycker att det är styrelsen själv som ska göra detta.

Svar på frågorna med kommentarer

Fråga: "Hur många uppdrag har definierats och hur många uppdragsgrupper har tillsatts?"
Sekretariatet har försett oss med en lista, som bifogas. Av de 17 uppdragsgrupper som bildats tycker vi att de två som handlar om sektionens handlingsplan inte är några riktiga uppdragsgrupper, eftersom de nästan enbart består av styrelseledamöter och på sätt bildar en arbetsgrupp inom styrelsen. Uppdragsgrupper, menar vi, utför sitt arbete utanför styrelsen i syfte att minska styrelsens arbete så att den blir mer strategisk. Utredningen om distriktens roll och arbetsuppgifter var dessutom en surdeg, som ärvts från utskotten, innan styrelsen till slut kunde avföra frågan. Uppdragsgruppen som ska planera utvärderingen av sektionens handlingsplaner har vad vi förstår bara till uppdrag att formulera direktiv. AIK ingår också i utredningsuppdraget, trots att denna kommitté i stort sett fungerar precis som de tidigare utskotten, bortsett från att den har en ständig sammankallande.

Fråga: "Har antalet uppdrag minskat eller ökat i förhållande till dem som tidigare fördelades till utskotten?"

Denna fråga är svår att besvara tillfredsställande. De uppdrag som lades på utskotten varierade mycket till antal beroende på om årsmötet hade fattat många beslut eller om det hade kommit många remisser från IS. Vi tycker dock att det verkar som om ärendena som har lagts på uppdragsgrupper är färre än antalet ärenden som i genomsnitt lades på de fyra utskotten. Detta kan möjligen bero på att styrelsen eller sekretariatet gör utredningar och förberedelser som inte karakteriseras som utredningsuppdrag. Exempel kan vara utbildning av styrelsen, som tidigare lades på ett av utskotten. AIK har också svarat för flera remissvar, som skulle ha kunnat tilldelas en utredningsgrupp.

Fråga: "Har alla uppdrag som styrelsen delegerat slutförts?"

Svaret är ja.

Fråga: "Har uppdragsgrupperna fått klart formulerade direktiv från styrelsen?"

Av intervjuerna framgår att för de flesta uppdragsgrupperna har funnits klara direktiv. Några har svarat att man behövt diskutera direktiven för att helt förstå dem. I några fall har uppdragsgrupperna själva behövt formulera direktiven.

Fråga: "Har uppdragsgrupperna upplösts efter uppdraget eller har de pålagts nya uppdrag?"
Vi kan inte se att de har fått nya uppdrag.

Fråga: "Har uppdragsgrupperna fått tillräckligt stöd från sekretariatet?"
Våra intervjusvar visar att i den mån grupperna har behövt stöd så har man fått det. Ett par avvikande svar har vi dock fått.

Fråga: "Hur har kontakten mellan uppdragsgrupperna och styrelsens kontaktperson fungerat?"
Eftersom styrelseledamöterna i de grupper vi hittills undersökt aktivt deltagit i arbetet, är vår bedömning att kontakterna har varit goda. Vi tror det är typiskt för engagerade styrelseledamöter att de vill delta i utredningsuppdragen, d v s arbeta operativt.

Fråga: "Har uppdragsgruppernas rapporter hållit god kvalitet?"
Vi anser att kvaliteten har varit illräcklig, eftersom rapporterna har legat till grund för styrelsens ställningstaganden. När vi har intervjuat de aktivister som deltagit i uppdragsgrupper förklarar de sig nöjda med vad de har åstadkommit.

Fråga: "Hur har rekryteringen av aktivister till uppdragsgrupperna skett och vilka urvalsprinciper har tillämpats?"
Det vanligaste svaret på denna fråga är att man blivit tillfrågad av den sammankallande eller av Dan Grundin/Mats Engman. Den främsta urvalsprincipen tycks ha varit kompetens, ibland önskan om specialkompetens. Många tillfrågade har dock avböjt att delta i uppdragsgrupper, vilket har försenat starten på arbetet i dessa fall. Geografisk spridning har varit en princip, utom då personliga möten varit önskvärda.

Fråga: "Har man funnit den kompetens som efterfrågats?"
Det förefaller så, men i några fall har även ganska oerfarna medlemmar engagerats i syfte är bredda deras kompetens. De flesta har haft erfarenhet från grupparbete eller specialgrupp.

Fråga: "Har uppdragsgrupperna präglats av mångfald avseende ålder, kön och etiskt ursprung?"
Ålder har vi inte alltid frågat efter, men deltagarnas ålder har varierat från under 20 till 70+. Om man bortser från styrelseledamöter och sekretariatspersonal har det varit precis lika många män som kvinnor i uppdragsgrupperna. Frågan om etniskt ursprung kan vi inte besvara, eftersom begreppet inte är entydigt.

Fråga: "Har personer som inte tidigare haft några särskilda uppdrag inom sektionen rekryterats till uppdragsgrupper?"
Frågan är inte så lätt att besvara. Vi har dock funnit några som bara arbetat på gräsrotsnivå eller i specialgrupper. Vi har ställt en kompletterande fråga om man är villig att ta på sig andra liknande uppdrag och vanligen fått ett positivt svar. I varje fall två personer har deltagit i den frivilliga ledarskapsutbildningen.

Fråga: "Har personer utanför Amnesty ingått i uppdragsgrupper?"
Svaret är nej.

Fråga: "Har det varit lättare att rekrytera aktivister till uppdragsgrupper än till de tidigare utskotten?"
Det förefaller så, dock med några undantag.

Fråga: "Hur många aktivister har deltagit i uppdragsgrupperna?"
Förutom styrelseledamöter och sekretariatspersonal är svaret 26. Dessutom 4 i AIK.

Fråga: "I hur hög grad har aktivister varit erfarna Amnesty-medlemmar, kanske med tidigare erfarenhet från utskott eller förtroendeuppdrag, och i hur hög grad har 'nya' aktivister rekryterats?"
Det förefaller som om flertalet varit ganska erfarna. I några fall etablerade sedan många år.

Fråga: "Har den nya beredningsorganisationen lett till att medlemskåren fått en ökad insyn i

styrelsens arbete?"

Vi kan inte se att så har varit fallet.

Fråga: "Har fler eller färre aktivister engagerats i uppdragsgrupper i förhållande till utskotten?"

Vi kan inte svara på denna fråga.

Fråga: "Har det nya arbetssättet stärkt styrelsens strategiska roll och har den minskat arbetsbördan?"

Våra intervjuer ger oss inte något klart svar på detta. Men vi tror att om styrelsen förutsätter sig att vara strategisk, så blir den också det.

Fråga: "Har någon ur den uppdragsgrupp invalts i styrelsen?"

Johan Bäck, som genomgått utbildningen i frivilligt ledarskap och deltagit i Mångfaldsgruppen invaldes i sektionsstyrelsen.

Fråga: "Har AIK haft en rimlig arbetsbelastning"

Stefan Johansson som är sammankallande svarar ja på denna fråga. Men vi vill påpeka att hans arbetsinsats är den klart dominerande i AIK.

Fråga: "Hur många aktivister har deltagit i AIK:s nätverk?"

Stefan Johansson trodde det har varit mellan 10 och 15.

Fråga: "I hur hög grad har styrelseledamöter deltagit i AIK:s arbete?"

Om man undantar ordföranden, som är medlem i AIK, verkar styrelsens deltagande ha varit marginellt.

Fråga: "Har AIK fått tillräckligt stöd från styrelsen?"

Ordföranden har ju varit medlem i AIK.

Slutsatser

Vår utredning har lett oss till följande konstateranden:

- Det finns skiljaktiga meningar om fördelarna med den nya beredningsorganisationen jämfört med den tidigare organisationen med fasta utskott
- Uppdragsgrupperna, inklusive AIK, har utfört sitt arbete med gott resultat
- För vissa frågor, t ex ekonomiska, hade en permanent grupp varit fördelaktig
- AIK fungerar som ett utskott
- Styrelsemedlemmarna har inte blivit befriade från operativa arbetsuppgifter; det verkar inte som om det är deras önskemål
- Det är alldeles för få personer som är aktiva inom AIK